

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Onderzoekskader 2021

LOWAN-studiedag, maart 2022

Hans van den Berg & Mariët Förrer

- Welkom
- Toezicht in vogelvlucht
- Toezicht op nieuwkomersvoorzieningen
- In gesprek over vragen, dilemma's en uitdagingen
- Wat speelt er bij de inspectie?

Welkom

- > Eigen ervaringen met toezicht?
- > Wat wil je weten over het toezicht?

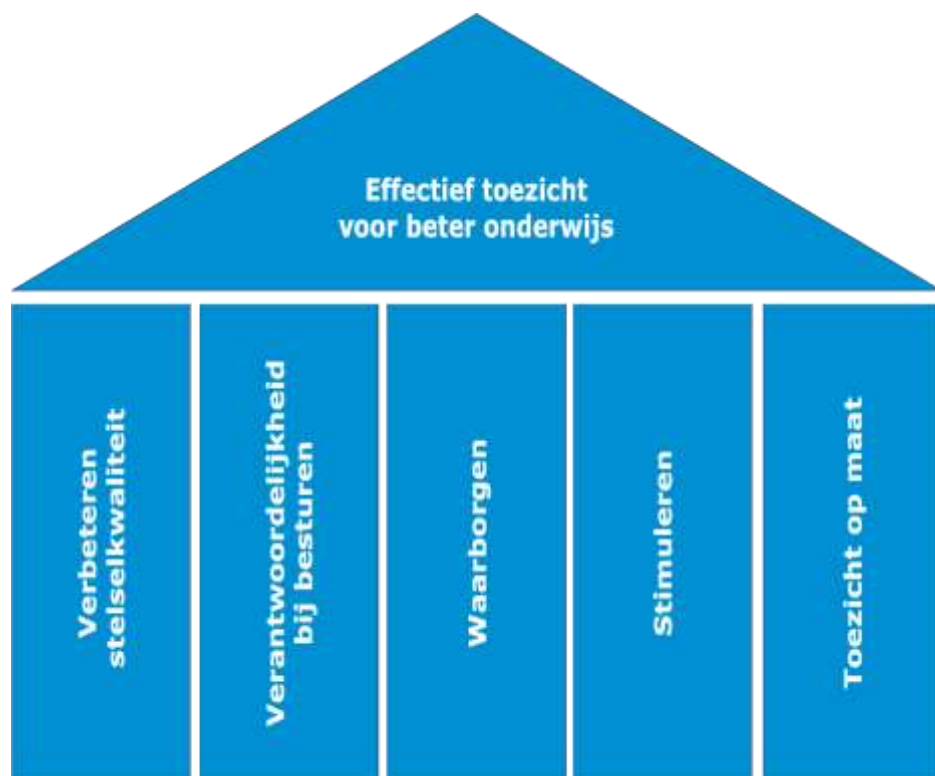
Hoe houdt de inspectie toezicht?

Onderzoekskader 2021 (per 1 augustus):

- een waarderingskader: **Wat** onderzoekt de inspectie?
- een werkwijze: **Hoe** onderzoekt de inspectie?

- Kaders voor sectoren: po/vve, vo, (v)so, mbo
- Gebaseerd op dezelfde inhoudelijke uitgangspunten
- Voor het onderwijs aan nieuwkomers in type 1 en 2 voorzieningen gebruiken we een aangepast waarderingskader.
- Voor de kleinere nieuwkomersvoorzieningen gebruiken we het kader po/vve.

Onderzoekskaders van de inspectie zijn openbaar en te vinden op de www.onderwijsinspectie.nl

Uitgangspunten van het toezicht

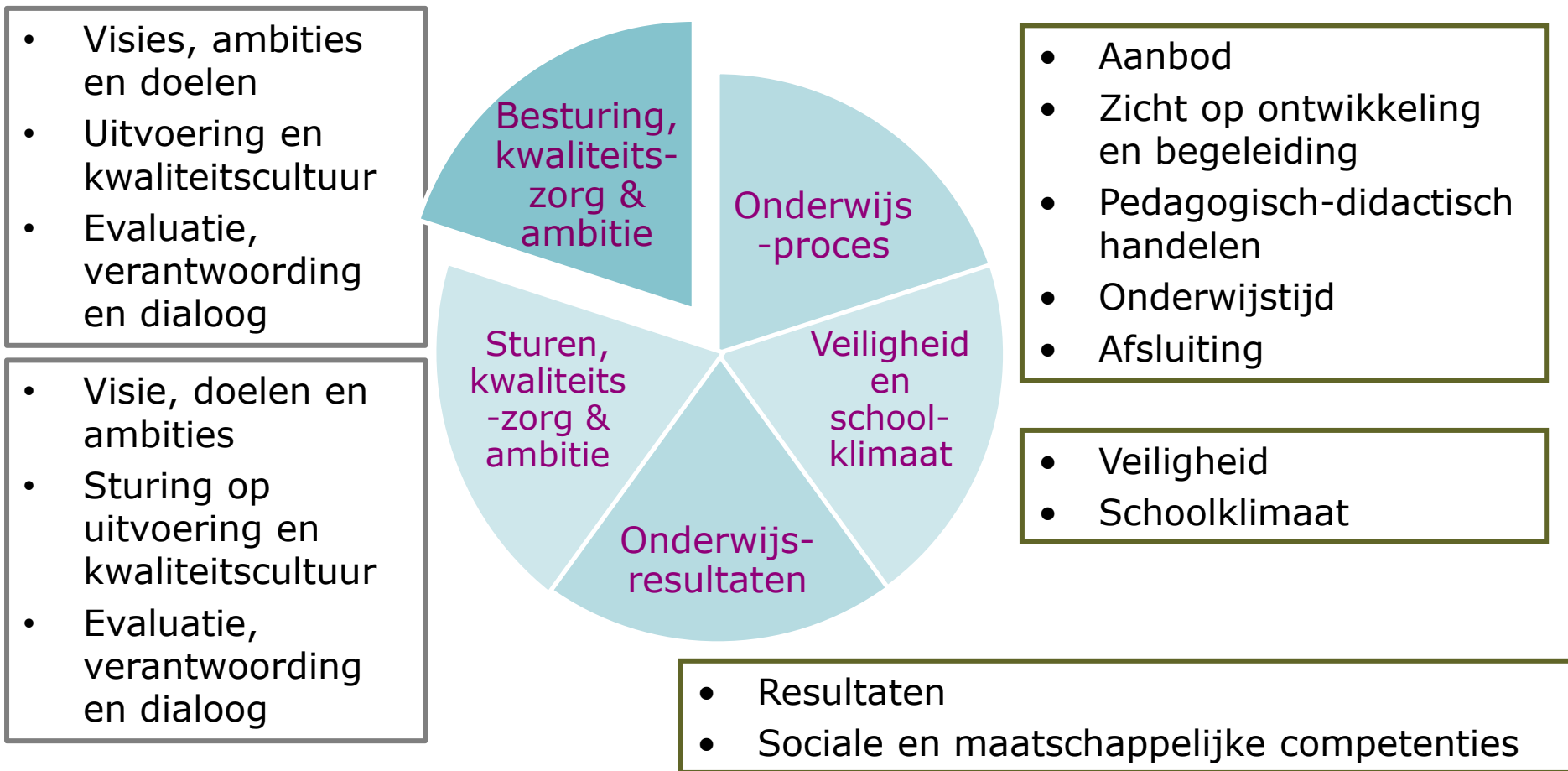

Niveaus in het toezicht

Wat onderzoekt de inspectie? Kwaliteitsgebieden en standaarden

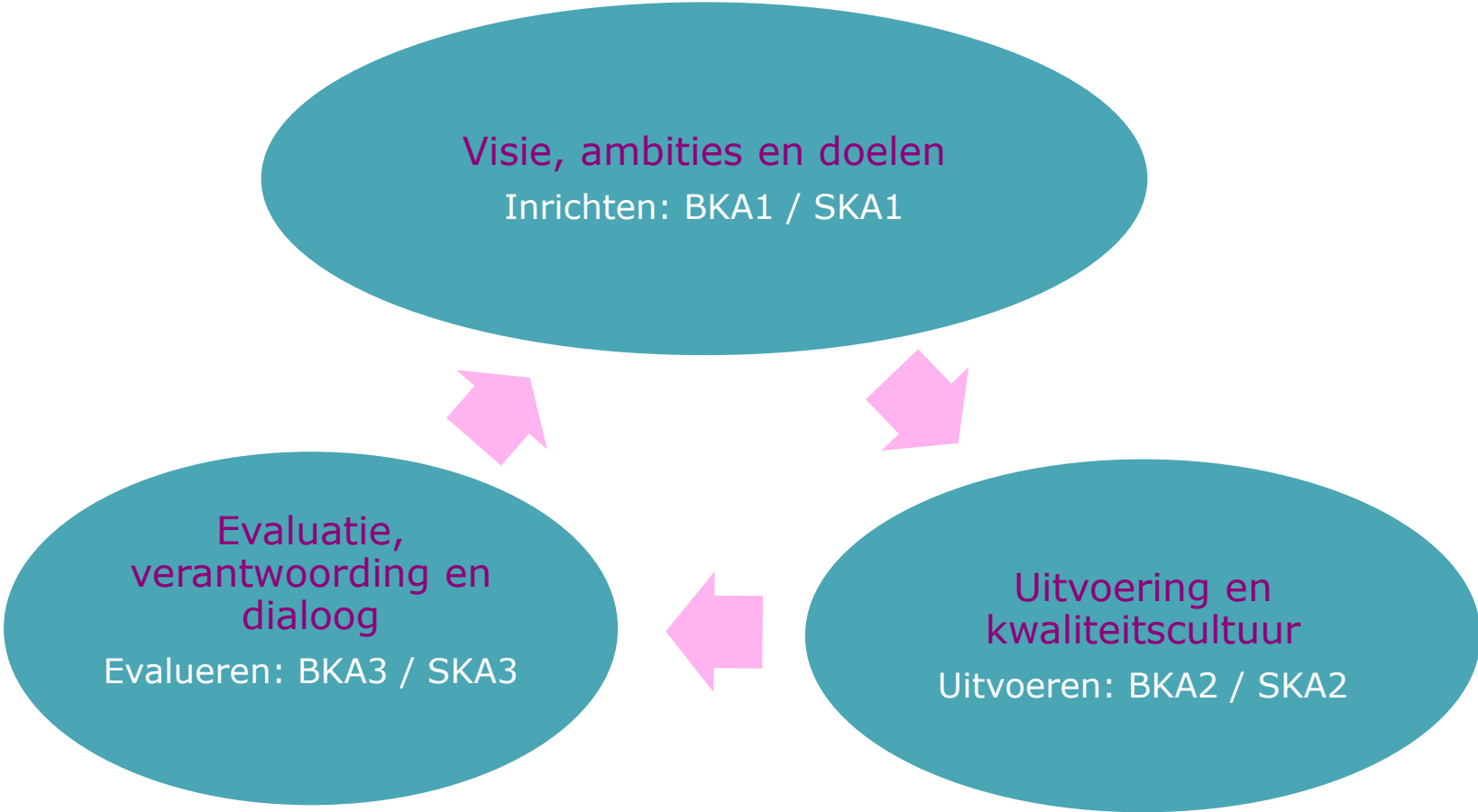

Wat is anders in het Onderzoekskader 2021?

- OP1: aanbod - meer aandacht voor doelgericht en samenhangend aanbod burgerschap
- OP3: **pedagogisch**-didactisch handelen - samenhang pedagogiek/didactiek
- OP4: onderwijstijd (nieuwe standaard) - voldoende onderwijstijd
- OP6: afsluiting - gericht op overgang vervolgonderwijs; kan ook andere basisschool zijn

- VS2 Schoolklimaat - accent op burgerschap, oefenplaats

- OR2: sociale en maatschappelijke competenties - meer aandacht

- Cyclus: SKA 1-2-3
  - Ambities/doelen → uitvoering/kwaliteitscultuur → evaluatie/verantwoording/dialogoog

Kwaliteitscyclus op bestuursniveau en schoolniveau

Oordeel en waardering

Oordeel Voldoende = Basiskwaliteit =
voldoen aan de deugdelijkheidseisen die in de wet zijn geformuleerd.

We beoordelen besturen en scholen/nieuwkomersvoorzieningen.

Mogelijke oordelen zijn: Voldoende, Onvoldoende, Zeer zwak.

De normen die we daarvoor gebruiken staan in het Onderzoekskader 2021.

Waardering Goed = Basiskwaliteit + het realiseren van eigen ambities die daarboven uitstijgen.

visie > ambities > doelen > uitvoering > evaluatie > effect

Toezicht op nk-voorzieningen in de praktijk

Verificatieactiviteiten (als het bestuur wordt onderzocht worden nk-voorzieningen altijd betrokken):

- Verschillende onderwerpen mogelijk, bv: speerpunt uit bestuurlijk beleid, bijdrage aan de kernfuncties van het onderwijs, basisvaardigheden
- Geen oordeel, geen rapport

Onderzoek naar goede school (op verzoek van het bestuur):

- Alle standaarden
- Oordeel + rapport

Kwaliteitsonderzoek (als er risico's in de onderwijskwaliteit zijn) + na 1 jaar herstelonderzoek:

- Veelal: OP1/2/3, VS1, OR1, SKA1/2/3
- Oordeel + rapport

jaarlijkse vragenlijst
gesprek met bestuur

Themaonderzoek (als de school in een steekproef valt):

- Diverse onderwerpen
- Geen oordeel, geen rapport

Mogelijke onderdelen van een onderzoek of bezoek

- Kennismaking met het team
- Presentatie door de school
- Groepsbezoeken, samen lessen observeren (en nabespreken)
- Gesprek met directie en/of intern begeleider(s)
- Gesprek met een aantal leraren
- Gesprek met een aantal ouders
- Gesprek met een aantal leerlingen
- Terugkoppeling

Belangrijke standaarden voor nk-voorzieningen type 1 en 2

- OP1 Aanbod
- **OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding**
- **OP3 Pedagogisch-didactisch handelen**
- OP4 Onderwijstijd
- OP6 Afsluiting
- **VS1 Veiligheid**
- VS2 Schoolklimaat
- OR1 Resultaten
- OR2 Sociale en maatschappelijke competenties
- **SKA1 Visie, ambitie en doelen**
- SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur
- SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

Beoordeling nk-voorziening:

Voldoende: vet gedrukte standaarden zijn voldoende.

Onvoldoende: één van de vetgedrukte standaarden òf twee OP-standaarden zijn onvoldoende.

Zeer zwak: twee van de vetgedrukte standaarden zijn onvoldoende.

Accenten in het toezicht op nk-voorzieningen

OP1: het leren van de Nederlandse taal in brede zin, burgerschap

OP2: passende (streef)doelen voor elke leerling + volgen + bijstellen

OP3: (ortho)pedagogisch handelen en vakdidactiek NT2

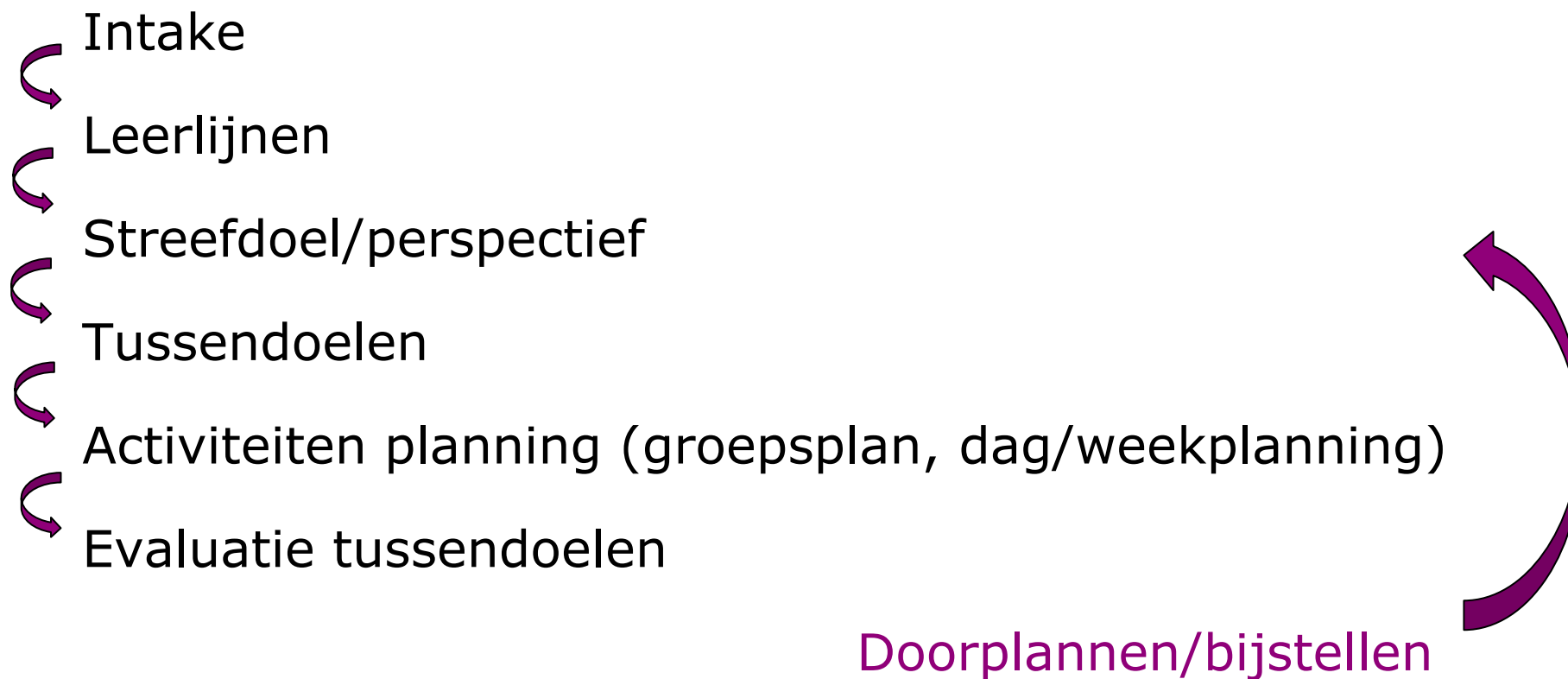
VS1: veiligheidsbeleid en monitor beleving veiligheid en welbevinden van leerlingen

OR1: formuleren van ambitieuze streefniveaus, resultaten in kaart brengen (geen oordeel)

SKA1/2/3: de cyclus voor kwaliteit toegespitst op nieuwkomers

Cyclus van doelgericht en plannend onderwijs

Wet actief burgerschap en sociale cohesie

Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op **doelgerichte en samenhangende wijze**, waarbij het onderwijs zich in ieder geval **herkenbaar** richt op:

- a) het bijbrengen van **respect** voor en **kennis** van de **basiswaarden** van de **democratische rechtsstaat**, zoals verankerd in de Grondwet, en de universeel geldende fundamentele rechten en vrijheden van de mens, en het **handelen naar** deze basiswaarden op school;
- b) het ontwikkelen van de **sociale en maatschappelijke competenties** die de leerling in staat stellen **deel uit te maken** van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving; en
- c) het bijbrengen van **kennis over en respect voor verschillen** in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.

Het bevoegd gezag draagt zorg voor een **schoolcultuur** die **in overeenstemming is** met de waarden, bedoeld in onderdeel a, creëert een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd **actief te oefenen** met de omgang met en het handelen naar deze waarden en draagt voorts zorg voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich **veilig en geaccepteerd weten**, ongeacht de () onder c, genoemde verschillen.

Uitgangspunten toezicht burgerschap

Kern van het toezicht:

- Is het onderwijs strijdig met basiswaarden & treedt school op bij risico's?
- Bevordert de school basiswaarden?
- Bevordert de school sociale en maatschappelijke competenties?

Overige aspecten:

- Heeft de school: leerdoelen, een doorgaande leerlijn, inzicht in resultaten?
- Is het geplande curriculum herkenbaar in de praktijk?
- Sluit de schoolcultuur aan bij het bevorderen van basiswaarden?
(=uitingen personeel, oefensituaties, veilig en inclusief voor iedereen)

Basiswaarden:

Vrijheid van meningsuiting • Gelijkheidsbeginsel • Begrip • Verdraagzaamheid • Afwijzen van onverdraagzaamheid • Afwijzen van discriminatie • Autonomie • Verantwoordelijkheidsbesef

Burgerschap in de standaarden. En nieuwkomersonderwijs? (1)

OP1. Aanbod

basiswaarden, sociale en maatschappelijke competenties → doelgericht, samenhangend, herkenbaar

OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding

school volgt ontwikkeling en biedt passende begeleiding

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen:

afgestemd op sociale en maatschappelijke competenties.

VS1. Veiligheid

strijdigheid basiswaarden

VS2. Schoolklimaat

oefenplaats sociale en maatschappelijke competenties, basiswaarden; veilig en geaccepteerd

Burgerschap in de standaarden. En nieuwkomersonderwijs (2)

OR2. Sociale en maatschappelijke competenties

sociale en maatschappelijke competenties voldoen aan verwachting

SKA1,2,3 Sturing en kwaliteitszorg
visie, uitvoering en evaluatie

BKA1,2,3 Sturing en kwaliteitszorg
visie, uitvoering en evaluatie

In gesprek:

Wat zijn jullie
vragen, dilemma's
en uitdagingen?

Actualiteit binnen de inspectie

- Lerarentekort
- Basisvaardigheden: taal, rekenen en burgerschap
- Aanscherping van wettelijke eisen rond burgerschapsonderwijs
- Noodopvang en onderwijs
- Gevolgen corona
- Projecten Schoolloopbanen nieuwkomers / Kenmerken van type 3 en 4 voorzieningen

Zo kunt u ons bereiken:

www.onderwijsinspectie.nl

www.onderwijsinspectie.nl/contactformulier

088-669 60 60